

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Hogyan osztják meg a régi Biharvármegye vagyonát

Dr Hodor Viktor vezérfelügyelő nyilatkozata a Nagyvárad Estilapnak

Befejeződtek a román-magyar likvidációs bizottság tárgyalásai

A román-magyar likvidációs bizottság tegnap Berettyóújfaluban befejezte a Biharvármegye vagyonának megosztására vonatkozó tárgyalásokat. A hosszú hónapokon keresztül folytatott tárgyalások csak részben vezettek eredményre. Nem jött létre megegyezés főbb ingatlanra, valamint az ingatlanok felértékelésére nézve. Ezek a kérdések most már a döntőbíró elé fognak kerülni, amelynek tagjai román részről Varariu vezérfelügyelő és magyar részről dr Blaha Sándor miniszteri tanácsos.

A megállapodásokra vonatkozó jegyzőkönyvet román részről dr Hodor Viktor, Tempelean Dezső, dr Fildan Viktor, magyar részről pedig dr Csatóry Béla, dr Molnár Imre és Bölönyi István írták alá.

A megállapodásokat dr Hodor Viktor vezérfelügyelő a következőkben ismertette az Estilap munkatársával:

— A likvidációs bizottság tárgyalásai — Biharvármegyre nézve — tegnap befejeződtek és részben megegyezésre vezettek.

Az ingóvagyonok megosztására nézve teljes megegyezés jött létre. Ezeknek értékelésénél a tizenötös szorzószámot fogadtuk el az 1918. évi leltár alapján.

— A kifizetés — az egész vagyonra vonatkozó megegyezés létrejötte után — mai papírlemben fog történni. Megállapítottuk a megosztás kulcsát is, úgy az ingó, mint az ingatlan vagyontörteket illetően. E szerint

Romániára 60.3. Magyarországra pedig 39.7 százalék esik a megosztott vagyonból.

A megegyezés szerint megosztásra kerülnek az összes vármegyei épületek. Ezeknek értékelését illetően azonban, — mint említettem, — nem tudunk megegyezésre jutni, mert a román és a magyar delegá-

sok álláspontja közt kiegyenlíthetetlen ellentét mutatkozott. Amíg ugyanis

a románok az ingatlanok forgalmi értékét tekintet-

ték irányadónak, addig a magyarok az anyag-, telek- és építési érték szerint akarták az ingatlanokat felbecsülni.

Ime a kétféle értékelés lejtben, amely feltünteti a magyar részről óhajtott és a román részről felajánlott értékelést:

	magyar	román
Vármegyei székház	48,973,662	4,587,800
Köröskaszárnya	20,991,080	—
Központi főszolgabírórság	5,360,298	643,000
Érmihályfalvai főszolg.	3,749,098	662,200
Szekelyhídi főszolg.	3,575,198	488,200
Margittai főszolg.	3,407,163	361,800
Élesdi főszolgabírórság	1,598,983	221,600
Magyarcsékei főszolg.	4,055,547	619,600
Belényesi főszolgabírórság	5,153,723	359,800
Vaskóhi főszolgabírórság	2,247,130	206,000
Tenkei főszolgabírórság	6,094,594	503,200
Béli főszolgabírórság	3,250,740	435,200
Nagyszalontai főszolg.	6,078,633	437,800
Cséffai főszolgabírórság	3,610,557	299,800
Szalárdi főszolgabírórság	3,579,827	511,600
Berettyóújfalui főszolg.	4,766,223	989,200
Biharkeresztesi főszolg.	3,448,515	759,800
Biharnagybajomi főszolg.	4,299,613	863,000
Derecskei főszolg.	3,853,523	910,000

— Nem jött létre megegyezés a Biharvármegyei Közkórház, a Biharvármegyei Elmekórház, a közkórházi telek, valamint a Belényesi közkórház megosztására nézve, mert a román delegáció álláspontja az volt, hogy ezek — a trianoni békeszerződés 191. §-a értelmében — mint jótékonyági intézmények nem kerülhetnek osztás alá. Ezzel szemben megállapodtunk a vármegyei alapokra és azok vagyonállagára nézve, kivéve a háztartási alapnál kiadasként szereplő 1,242,451 kor. 21 fillér és a jegyzői fizetések alapjánál tulkiadasként fölvetett 351,915 kor. 02 fillér megosztását illetően. Ezeket ugyanis a magyar delegátusok fiktív tulkiadásoknak tekintették, amelyeket passzív gyanánt nem ismernek el, míg a románok az 1918. évi zárszámadás alapján ragaszkodtak azok elismeréséhez.

Dr Hodor Viktor nyilatkozata szerint a likvidációs bizottság rövidesen elkészül a határozati községek, nemkülönben Arad és Szatmármegyei vágyonarak felosztásával is.

Vaitoianu miniszter közli a királlyal a mezőgazdasági választások sikertelenségét

A Lupta értesülései a legutóbbi minisztertanácsról

Bukaresti tudósítónk táviratozta: A Lupta a következő politikai helyzetképet közli: Bratianu Jonel miniszterelnök tegnap reggel Karlsbadba utazott és Vaitoianu közlekedésügyi miniszterre hagyta a miniszterelnöki tisztség ideiglenes vezetését, ezenkívül még azt az feladatot is, hogy a királyt hazatértekor informálja a belpolitikai helyzetről. Elutazása előtt még elnökölt Bratianu miniszterelnök a minisztertanácsban, amelynek atmoszférája — a Lupta szerint — szerfölött depresszív volt. Minisztertanács után Constantinescu földművelésügyi miniszter jó han-

Hivatalos jelentés a nagyvárad mezőgazdasági választásokról

A lezajlott mezőgazdasági választásokról most készítette fel a hivatalos jelentést Dimitrescu Albert törvénytudományi elnök, aki a választási jegyzőkönyvet a törvénytudományi elnökségen kifüggesztette és felterjesztette a földművelésügyi miniszterhez.

A jegyzőkönyv szerint az augusztus 26-án megtartott választás alkalmával a

nagyvárad-városi, nagyvárad-vidéki, tenkei, szalontai, élesdi, margittai, szekelyhídi, magyarcsékei, belényesi és vaskóhi

járásbírórságok területén lakó választók szavaztak le. Ezekben a kerületekben az összes választások száma 19.746

leszavazott 10.915

lebélyegezetlenül beérkezett szavazatok száma 965

megsemmisített szavazatok száma 2832

A liberális listára összesen 713 szavazat esett és így e névjegyzékben felsoroltakat jelentete ki a törvénytudományi elnöke a mezőgazdasági kamara megválasztott tagjaivá.

gulatot szinlelve közölte az újságírókkal, hogy meghívja őket egy intervjúra. 1926. február 28-án, amikor ő még mindig miniszter lesz.

A többi miniszter elmondta, hogy Bratianu a minisztertanácsban fáradtságról panaszkodott. Viszont egy miniszter kijelentette, hogy a kormány akár azonnal is lemondana, ha az alkotmány „em kötelezné” hogy még egyházy törvényt megszavazzon.

A legközelebbi minisztertanácsot jövő szerdára hívták egybe, amikor a király hazaérkezik. Ez a minisztertanács Szinszjában lesz és ez alkalommal a miniszterek üdvözölni fogják a külföldről hazatért királyt.

Győzelmenek megünneplésére az ellenzék tegnap este Bukarest utcáin tüntetést rendezett, amely nem a legteljesebb nyugalommal folyt le.

Atlantic mozgó Apolló mozgó

4, 6 és 9 1/4 órákor 3, 5, 7 és 9 órákor

SLÁGER! Ma, szombaton először SLÁGER!

HARRY PEEL

a „Veszélyes nyomokon”

című hatalmas 6 hosszú felvonásos kalandor drámában

Ezt megelőzi:

Pathé Journal**HIREK**

x Elutazók figyelmébe: Kisenew és bucuresti mintavására szóló kedvezményes vasuti jegyeket válthat a Hegedűs Hirlapirodába.

* Hötzendorfi Konrád bécsi temetése. Bécsi tudósítók táviratolozza: A volt monarchia egykori vezérkari főnökének: Hötzendorfi Konrádnak teteme tegnap délután megérkezett Bécsbe. A pályaudvaron az osztrák kormány, a hadsereg, valamint a társadalmi és politikai egyesületek képviselői várták. A fogadtatásnál megjelentek a Mária Terézia megjelölésű és a Frontharcosok is. A koporsót óriási tömeg várta. Hötzendorfi Konrád holttestét azután ünnepélyes csöndben szállították el a katonai kasszinóba. A nagy tömeg utcák-hosszat hullámozott a koporsó után. A holttestet a katonai kasszinóban ravatalozták fel, ahol már rengeteg koszorú és virág várta a halott hadvezért.

* Poale Zedek Egyesület Oradea-Mare. Meghívó. A zsidó iparosok Egyesülete vasárnap, a hó 30-ikán délelőtt fél 10 órákor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat ezután meghívjuk. Az Elnökség.

* Beiratások az áll. fiu polgári iskolába. Az áll. polgári fiu iskolába (Calea Victoriei No 100.) a beiratások szeptember hó 1-én kezdődnek és tartanak szeptember 9-ig bezárólag, kivéve az ünnepnapokat, mindennap délelőtt 10—12 óráig. A javítvizsgálatok szeptember 10—18-ig tartanak. A magánvizsgák szept. 15-től. A tanév kezdetét veszi szeptember 26-án. Igazgatóság.

Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza.

* Hirdetmény. A közönség tudomására adatok, hogy az őszi nagyvásár szeptember hó 7 és 8-án lesz megtartva. Antistia orasului.

* Pénzt és időt takarít meg az, aki ellátogat a Kereskedelmi Csarnok szeptemberi mintavására.

Bolgár-akereskedő telefonja 859.

* Orvosi hír. Dr Sándor János, a tüdőbetegek szakorvos, belgyógyász, szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit megkezdte Str. Avram Jancu (v. Kossuth)-u. 13., Füschi-palota. Röntgen laboratórium, kékfénykezelés.

* Jakobovics Manó temetése. A részvét megható nyilvánulásaik közben kishatár utolsó útjára Jakobovics Manót, az ismert népszerű marhakereskedőt. A derék ember tragikus körülmények között történt váratlan halála mélyen lecsújtotta nagyszámu családját, amelyet az elhunyt barátai, köztük a társadalom nem egy régi előkelősége, elhalmoztak részvétnyilatkozatokkal. A temetésen a tisztelők és barátok sokaságán kívül testületileg vett részt a NAC, amelynek az elhunyt fia, Elemér, éveken át győzelmes kapusa volt. A halottat a velencei temetőben helyezték örök nyugalomra.

* „Láposy Zeneiskola” Simeon Stefán (v. Bethlen)-utca 20. Hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Felvesz fiu és leány növendékeket, kezdőket, haladókat, akadémiai előkészítést. Felnőtteknek külön tanfolyam. Az előadások kezdete szeptember 7.

* Perczel Sári. Még élénken emlékezhetünk ennek a fiatal művésznőnek tavalyi vendégszereplésére. Már akkor beigazolta, hogy ő Terpsichore felavatott papnője. Fiatal, bájos, izig-vérig művésznő, ki klasszikus táncával ma már Európa metropolisének műértő közönségét hódítja meg, európai körútjában a legszebb sikereket aratta mindenhol. — Mint haljuk, Perczel Sári a jövő héten ujra Nagyváradra jön, az Atlantic nyári mozgó kellemes helyiségében fog fellépni, hogy művészi táncával a tavalyi szép emlékeket, amelyek személyeire füződnek, felelevenítse. Kultureseményt jelent ez a vendégfellépés Várad részére, amely feltétlenül megérdemli, hogy a közönség legszelebb rétegeiben is a legmélyebb érdeklődést váltssa ki.

x Óriási választékban érkeztek eredeti angol szövetek a Hellas R.-T. áruházába, Str. Avram Jancu (v. Kossuth)-u. 14., ahol minden ruházati cikket 20 hetli, vagy 5 havi részletésre lehet megvásárolni.

* Sirköavetés. Néhaj Kertész József siremlékének felavatása vasárnap délelőtt 11 órákor lesz a velencei temetőben, melyet rokonainak és ismerőseinek ezután hozunk tudomására.

Dorian Terrasse és Dorian Filmszínház
9 órákor Ma, szombaton 6 és 9 órákor

A zöld kísértés
Apacsvilágában 6 nagy felvonásban
A főszerepben: Betty Compson és Theodore Kosloff
Ezt megelőzi: a legújabb Dorian revü!

Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza.

* Eljegyzési hír. Dr Barna László orvos eljegyezte Roth Elzát Artándról.

Klein Gizi és Rosenthal Andor jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

* Reklám az üzlet lelke, egy régi mondás szerint. Kitevőbb reklám, mint egy mintavásár, alig képzelhető.

* Orbán Sándor testnevelő iskolájában a téli szezon szeptember hó 7-én megkezdődik. Főfővetnek: kisgyermek, (fiuk és leányok), középiskolai tanulók, felnőtt leányok, asztalosok, felmőlt urak. Beiratkozni lehet naponta d. e. 9—1-ig és d. u. 4—8-ig, Str. Rimanóczy-utca 13.

SZOMBATON ESTE
Szerpentínból
A Püspök-lürdőben
Autobusz járat

* Házassági hír. Steier Anna (Szatmár) és dr Molnár Vilmos (Nagyvárad), f. hó 30-án tartják esküvőjüket Szatmáron. (Minden külön értesítés helyett.)

* Patzkó zeneiskolában a beiratások megkezdődtek. Uri-utca 15.

x Értesítjük a t. közönséget, hogy f. hó 30-án, vasárnap reggel 6 és 7 óra között a kapcsolótáblán végezdő halaszthatatlan javítási munkálatok miatt az áramszolgáltatás szünetelni fog. Ugyanezen idő alatt a Körös balpartján és a város magasabban fekvő helyeire a vízmű sem szolgáltathat vizet, mely okból a fürdőkályhákat ezen idő alatt befűteni nem tanácsos. Oradea-Mare, la 29 August 1925. Városi Villamosmű Igazgatósága Bazilli Mihály sk.

Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza,
Zaza, Zaza, Zaza, Zaza.

* Ötezer lej... A tanács legnap ülésén tárgyalta a Rézbányán nyaraló szegény és gyöngye gyermekek segélyezése ügyében beérkezett beadványt. Dr Soós István előterjesztése után a tanács a kért 5000 lei segélyt megszavazta.

* A Kereskedelmi Csarnok mintavására nyitja meg az őszi szezon.

x Művészi fényképfelvételek Kertész fényképezésnél. Bulevardul Regele Ferdinand 2. szám. Bazár épület, feljárt színház oldal, volt Molnár műterem.

* A Pálinka ma este pontosan fél 9-kor kezdődik a színházban.

MOZI

— „A zöld kísértés” Paris apacsvilágában játszódik. Betty Compson a bájos filmszínésznő játsza a nőt, aki életének egyik felét piszkos lebu-jokban és utcái között tölti, másik részét pedig elegáns szalonokban és szmokingos urak között. A férfi főszerepét a népszerű Theodore Kosloff alakítja. A 6 felvonásos filmet a legújabb Dorian-revü előzi meg. Az előadások a Dorian-filmszínházban 3 és 6 órákor, a Dorian-Terrasseon 9 órákor kezdődnek. Jön: „Zaza Glória Swanson legnagyobb hatású filme.

— Harry Peel ma, szombaton mutatja be legújabb drámájában, a Veszélyes nyomokon című hatalmas 6 felvonásos kalandordrámában legújabb kalandjait, a töle megszokott vakmerőséggel. Harry Peel feltétlenül a legkedvesebb moziszinészek között áll, akit nem csak rendezői hivatottságánál, hanem szerepének kitünő meg-játzásánál és férfias szépségénél fogva is a közönség visz-szavonhatatlanul a szívébe zádt. Ehhez hozzájárult az is, hogy darabjaiban mindenkor a nők, a gyermekek, tehát a gyengébbek védelmezője.

Újabb adatok Aszódi Ferenc tragikus halálához

A végzetes agyvérzés eredete — Mit mondanak a szerencsétlen fiatalember barátai és az orvosok?

Az Estilap részletesen beszámolt a szerencsétlen váradai fiatalember: Aszódi Ferenc halálának körülményeiről. Ismertettük a boncolás eredményét, amely minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a halál közvetlen oka agyvérzés volt. Azt azonban, hogy a végzetes agyvérzést mi okozta még mindeztideig nem sikerült kideríteni. Az orvosi vélemények még a boncolás megejtése előtt is megállapították, hogy Aszódi Ferenc halála valamely tuberkulotikus, vagy — más belső mérgezésből származó — toxináció daganat következménye lehetett. Ezt a kombinációt látszik megerősíteni a boncolás eredménye is, amely — mint tudjuk — agyvérzést állapított meg anélkül, hogy a halált okozó defektusnak külső jelei mutatkoztak volna. Ezzel szemben azonban még mindig tartja magát az az ellenőrizhetetlen forrásból származó hír, hogy

Aszódi Ferenc halálát esetleg külső sérülés okozhatta.

A városban szelvényben-hosszában beszélnek arról, hogy a szerencsétlen fiatalember utolsó napjai egyikén a Körösben fejest ugrott és akkor kapta halálos fejsébet. Beszélünk az elhunyt több barátjával, akik

nem tudnak arról, hogy Aszódi Ferenc fürdés közben sebesült volna meg.

Laikus szemmel mi sem tartjuk ezt valószínűnek, mert ebben az esetben a sérülésnek — akár vérzés, akár daganat vagy zúzódás formájában — külső nyomai lettek volna, nem is szólva arról, hogy az esetről Aszódi Ferenc is tett volna említést, akár a szülei, akár a barátai előtt. Ilyen körülmények között nagyon valószínű, hogy a tragédiának tulajdonképeni nyitja örökre megfejthetetlen titok marad.

Egyébként itt adjuk az elhunyt egyik legjobb barátjának — egy orvostanhallgatónak — erről való véleményét:

— Szegény Aszódi Ferivel a legutolsó napokig együtt voltam. Az uszodába is együtt jártunk. Már nem emlékszem rá pontosan, hogy melyik nap: azt hiszem, pénteken délután fürdött utoljára. Ha tényleg megtörtént volna az, hogy fejsugrás közben megsebesült, nekem okvetlen tudnom kellett volna róla. Valószínűnek tartom, hogy az egész kombinációt abból a jelentéktelen esetből fújták fel, hogy

szegény barátom egy ízben — napkurázás közben — leesett a priccéről. Akkor azonban csak a térdét sebezte meg.

Nyilván ez az a seb, amelyet a boncolásnál is észrevettek rajta és amelynek a halál előidézése körül semmiféle szerepe nem lehetett. Ellenben igenis tudok arról, hogy

Aszódi Ferenc, az utolsó napok egyikén, otthon, a fürdőszobában elterült a padlón, amikor is ájultan kellett az ágyba vinni.

Lehetséges, — ámbár ez sem valószínű, — hogy a halálos sérülést akkor kapta.

Az agyvérzés keletkezését ille-

tőleg kérdést intéztünk egy nagyváradai orvoshoz is, akitől a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az a körülmény, hogy a koponyán a sérülés külső jelei nem voltak láthatók, még nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az agyvérzés tényleg ütődés folytán ke-

letkezett. Az ilyen eseteknek nagyon sokféle variációja képzelhető el. Láttam már olyan esetet, amikor koponyatörés történt, anélkül, hogy a fejbőr megrepedt volna. Az is lehetséges, hogy a sérülés külső jelét Aszódi Ferenc dús hajzata takarta el. Vagy elképzelhető olyan komplikáció is, hogy az agyvérzés a fejnek egész más részén bekövetkezett ütődés folytán állt elő.

Ime, amit az elhunyt barátai és az orvosok mondhatnak. Szegény Aszódi Ferenc pedig, — aki talán egyedül tudna a kérdésre felelni, — nem nyilatkozik.

A Nagyváradai Estilap pályadíjai

Nagy az érdeklődés a szellemi verseny iránt

Ritkán keltett hírlapi akció olyan feltűnést és érdeklődést a közönség körében, mint a Nagyváradai Estilap most megnyitott szellemi társasjátéka. Az olvasóközönség minden rétegéből érdeklődnek a pályázat iránt és

előre megjósolhatjuk, hogy az annak példátlan sikere lesz. Nagyon jó benyomást tett a publikumra a jury szerencsés megválasztása, ez a bíráló bizottság bizonyosan komoly szint ad a pályázatnak.

A Nagyváradai Estilap kitűzte a pályadíjakat is, olyan értékes műtárgyakat választott ki, amelyeket még soha vidéki lap nem adott olvasóinak. A pályadíjak a következők:

Első díj: egy férfi aranyóra, vagy egy női karkötő aranyóra.

Második díj: egy ezüst íróasztali készlet, teljes felszereléssel.

Harmadik díj: egy amatorkiadásu, több kötetes szép-irodalmi mű.

A pályadíjak néhány nap múlva a Hegedüs Hírlapiroda kirodatába közszemlére lesznek kitéve.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a bíráló bizottság felkért tagjainak többsége készséggel vállalkozott a kritikus nehéz feladatára és így a pályázat megtartása semmi nehézségbe nem fog ütközni.

Felvilágosításul közöljük, hogy minden kérdésre külön is lehet pályázni. A beérkezett válaszok fölött a jury tagjai szavazni fognak és a legjobbknak talált feleletek közül azok nyerik az első díjat, amelyek a legtöbb szavazatot nyerik el. Természetes, hogy az első díj nyertese az lesz, akinek mind a három választ

a legtöbb jurytag a legjobbknak fogja találni.

A Nagyváradai Estilap fenntartja magának azt a jogot, hogy azokat a válaszokat is leközölje, amelyek nem kerültek ki ugyan győztesen a versenyből, de a bírálók véleménye szerint közlésre alkalmasnak látszanak.

A verseny csak akkor lesz eredményes, ha legalább is huszonöt pályamű érkezik be.

Szükségességnek tartjuk, hogy a feltett kérdésekkel kapcsolatban kifejtjük olvasóink előtt azokat az intenciókat, amelyek bennünket a problémák felvetésénél vezettek. A Nagyváradai Estilap legközelebbi számában közölni fogjuk erre vonatkozó észrevételeinket is.

Vérfagyasztó jelenet egy zeneszerző temetésén

A konstanzai fürdőszezon szenzációja

Konstanzából telefonálják: A konstanzai fürdőszezonnak szokatlan és tragikus szenzációja van. A tengerparti fürdőn nyaralt Podlovski Boleszlav, az egyik varsói színház főzeneigazgatója, neves lengyel zeneszerző. A komponistával együtt nyaralt a fia is, aki egyetemi hallgató, de maga is kitűnő muzsikus. s a szezon alatt néhány koncertet is adott a fürdő kurszalójában.

A minap este az idősebb Podlovsky rosszullett a vacsoránál. Felvitték a szobájába, ahol

csakhamar elvesztette az eszméletét, s pár percnyi aggnónia után kiszenvedett.

Atyjának váratlan halála rettenetesen hatott az árván maradt fiúra. A kétségbeesés extázisában gyakran eszméletét veszítette, úgy, hogy állandóan orvos volt mellette. A temetés tegnap folyt le, s ezen

olyan megrendítő jelenet játszódott le, amelyre nem igen volt még példa.

A fürdőigazgatóság kirendelte a temetésre a fürdő szimfonikus zenekarát, amelynek a sirnál kellett játszania. Az elhunyt zeneszerző barátai tudták, hogy a kiváló komponista lelkéhez Beethovennek a Sors-szimfóniája ferközött legközelebb. Ugy határoztak tehát, hogy

a zenekar a szimfónia csodálatosan szép Andante tételét fogja eljátszani a temetőben.

A megrázóan mély melódiák, a tüneményes finomságu akkordok a gyászpompá keretében még meghatóbbakká váltak. Amikor aztán a zenekar a darab azon részéhez érkezett, ahol a cselló csaknem szólóban zokogja a véges sors fájdalmait,

a sir mellől hirtelen felugrott a fiatal Podlovsky és nekirohant a zenekarnak.

Pillanatok alatt történt, képtelenség volt megakadályozni, s a fájdalomtól esztévesztett fiatalember már felragadt egy kottatartót, s nekiesett a zeneszeknek. Oriási riadalom támadt, az orchester muzsikája ijedt kiáltásokba fulladt. Többen is igyekeztek megfékezni a dühöngő fiatalembert,

aki hátborzongató kacagással tépte ki az egyik muzsikusk kezéből a hosszú fagottot és nagy ivben odadobta a nyitott sirba.

A vérfagyasztó jelenet alatt több hölgy elájult, s a párnáknak alig lehetett véget vetni. Végre is lefoglák a szerencsétlen fiatalembert, aki néhány pillanatra múlva elvesztette eszméletét.

Ezután a temetést gyorsan befejezték.

Hetényi Elemér válasza a színi-növendékek vizsgájáról

Igen tisztelt Szerkesztő ur! A „Nagyváradai Estilap” pénteki számában megjelent: „Nagyváradai primadonnajelöltek siralmas vizsgája” című közleményre, az igazságnak megfelelően, a következők közlését kérem:

1. Nem színésziskolai növendék volt, hanem egy iskolát nem végzett kardalnokjelölt, aki a hozzáintézett kérdésekre nem tudta megmondani, hogy ki volt Petőfi meg Arany János?

De azért kapott működési engedélyt.

2. Hogy Bánk Bánt Katona Béla, a „Nagyváradai Estilap” felelős szerkesztője írta volna, ez a felelet nem az én növendékeim vizsgája alatt hangzott el.

3. Hogy a „Taufunt” és „Antóniát” Lengyel Menyhért írta, arra precízen megfelelt az iskola egyik növendéke.

Az iskola tanítási módszerére nézve, mértékadónak tartom Hegedüs Gyulát, a kiváló művészt, aki iskolám egy próbáját elejétől végignézte és a legteljesebb megelégedésének adott kifejezést.

Az iskola ez évben 8 tehetséges növendéket adott, akik közül háromat dr Janovics Jenő szerződtetett.

Kérjük az Estilapot, hogy a sok gonddal küzdő iskolától, mint a multba, jóakarátát ne vonja meg. Kiváló tisztelettel: Hetényi Elemér.

SPORT

Mi lesz a bajnoki mérkőzések sorsolásával?

A váradi sportszövetség intéző bizottsága kedden este a mérkőzések sorsolásának megkezdése céljából ülést tart. A bizottság felszólítást intézett a sportegyesületekhez, hogy a nevezéseket az ülésen terjesszék be.

Elképzelhetetlennek tartjuk, hogy az intézőbizottság ezen az ülésen a sorsolásokat megkezdhesse, hiszen még nincs tisztázva az sem, hogy mely csapatok estek ki az első osztályból. A Sámson-Olympia mérkőzés is eldöntetlenül végződött és így ennek az eredménye is be kell várni.

Életbelép Váradon az új ofside-szabály

Szeptember elsején lép életbe az új ofside szabály, de a szövetség még nem küldte meg a szabályzat részletes leírását és így azt még a csapatokkal sem lehetett megismertetni.

Csütörtökön délután a Ká-

Nincs tisztázva még az sem, hogy mi lesz a sokat emlegetett önálló szatmári kerülettel. Ennek a kérdésnek a tisztázására is az intézőbizottság ülése előtt rendkívüli közgyűlést kellene tartani. A legutóbbi közgyűlésen ugyanis ebben a kérdésben nem sikerült döntést produkálni és így a rendkívüli közgyűlésnek kellene ebben határoznia.

Mindenesetre kíváncsian várjuk, hogy az intézőbizottság közvetlenül a szezon megkezdése előtt, hogyan oldja meg a kérdést.

Hogyan áll fel a NAC a vasárnapi AMTE mérkőzésen?

A NAC intézője, figyelembe véve a vasárnapi mérkőzés erős ellenfelét, a váradi csapatot úgy állította össze, hogy méltó módon vehessen revansot a multkorai vereségért. A NAC csapata a következő összeállításban vesz részt a mérkőzésen:

Ströck
Répássy—Vittenberg

A Törekvés kolozsvári mérkőzése

A kitünő váradi munkáscsapat szombaton és vasárnap Kolozsváron fog mérközni. Az első napon a Victoria lesz ellenfele, második napon a KAC-cal játszik. Mindkét mér-

roly trónörökös pályán a NAC a nagyváradi CFR csapatával tréningmérkőzést rendez és ez alkalommal fogják először kipróbálni az új ofside szabályok alkalmazását.

Löwenstein, Körösy, Kinigli II. Csiri, Szemere, Réz, Goldstein, Hauser.

A mérkőzést mérsékelt helyárok mellett rendezik és külön érdeklődésre tarthat számot a labdarúgó mérkőzés előtt rendezendő tornászverseny, a melynek egyes számainak katonazenekar fogja kísélni.

közösen erős ellenfelekkel kerül szembe a váradi csapat, amelynek erős küzdelmet kell folytatnia az esetleges győzelemért.

A szerkesztő üzenetei

26 éves agglegényjelölt. Ön legalább is tulságosan bátortalannak látszik, aki még a vénasszonyok pletykájától is megijed és az üres kosártól fél. Pedig a mostani házassulandó legényekben szűkölködő világban az ilyesmitől éppen nem kell félni. Mindazonáltal, ha nagyon sokat ad a hírnévre és az esetleges visszaütéstől nagyon tetszik félni, abban az esetben a következő eljárást ajánljuk: Titokban és kerülő uton érdeklődjék annak a leánynak családi és egyéb viszonyai, összeköttetései, ismeretségei, vágyai és kívánságai iránt, akivel közelebbről szeretne megismerkedni. De csak megismerkedni és nősülési szándékát gondosan titkolva, az ismeretséget vele mindaddig folytatni, amíg belőle kerülő utakon ki nem veszi, hogy milyen emberhez szeretne feleségül menni. Nos, és ha az általa óhajtottnak jelzett férjben önmagára ismer, akkor tessék határozottan és nyíltan, mint négyszemközt kérő, föllépni. És ha föltéve, de meg nem engedve, mégis kossarat kapna, azt is ügyesen leplezni, mintha semmi se történt volna és lassan, szépszerével visszavonulni. Ez az eljárás biztos és veszélytelen.

Dr H. Gy. Szives figyelme nagyon jól esett. Halás szíjjal köszönjük. Mások is voltak szivesek a régi Váradra vonatkozóan fotografákat felajánlani, de ezek a legbecesebbek. Felhasználjuk.

Iskolázt. 1. A processzus szónak több jelentése van; felsorolunk itten néhányat: folyamat, lefolyás, lefolyási rend; összefüggő, törvényszerűen lefolyó történet; eljárás. 2. Psittacizmus = utáztatás, a hallott dolgok ismétlése, a szavakkal való visszaélés, értelmetlen beszéd. A psittacus = papagály szóból ered. Magyarosan leginkább talán szajkózásnak lehetne mondani.

Határozatlan. 1. Az ünnepek nevét kis betűvel írjuk, — tehát: újév, karácsony, nagypéntek, pünkösd, mindenszentek, áldozó csütörtök. Nagy betűvel írjuk azokat az ünnepeket, amelyekben tulajdonnév van: Szent Mihály napja; Péter-Pálkor, továbbá ezeket: Ur-napja, Kisasszony napja, Nagy Boldogasszony. 2. A vallási történelmi és hasonló személyek állandó jelzőit nagy betűvel írjuk: Szűz Mária, Boldog Margit, Szent Pál, Hódító Vilmos, Rettenetes Iván, Kis Pipin, de kis betűvel kell írni az alkalmi jelzőt: a hódító Caesar, a tengerjáró Columbus stb.

Renomé. Firenze lakossága 250.000 lélek; Genováé 300.000. Milánóé (a legújabb statisztikai adatok szerint — amelyek már több újabb külváros számításnak hozzá Milánóhoz) — megközelíti az egymillió lélekszámot.

Választás. 1. A földművelésügyi tárcát Constantinescu Alexandru tölti be, Cipaianu pedig földművelésügyi államtitkár, de ő is tagja a kabinetnek. 2. Bratianuek előtt Take Jonescu volt kormányon, mindössze egy hónapig.

Gyáros. Az egész német birodalmat értik a „Reich” elnevezésen.

Pontos. A tulajdonnevekből képzett mellékeveket kis betűvel írjuk. Például: franciaországi, bécsi; rembrandti félhomály, wag-

neri motívum. Ha az idegen tulajdonnév végén néma e vagy más, nem ejtendő betű vagy betűcsoport van, akkor kötőjellel kapcsoljuk a melléknévképző i-t; shakespeare-i szellem; havre-i kötő; versailles-i kastély; bordeaux-i bor.

LEITNER MÁRTON R.-nál dezinnek, ballisok, poupienek, zellrek mélyen leszállva.

SZOMBATON ESTE
Szerpentínból
A Püspök-fürdőben
Autobusz járat

Orth. kóser

vendéglőmet
kerthelyiséggel

bővítettem ki. 1841

Berkovits Mihályné

Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz.
(Ifj. Weisz Bernát óggel szemben)
Ismeri kitűnő konyha! Mérsékelt árak!

HIRDETMEY

Hitközségünk t. tagjait értesítjük, hogy az imahelyek bérbeadása az idén a következő sorrendben fog megtörténni:

1. Ujváros és Váralyai nagytet, plomokban, valamint a kistemplomban (Schasz-Chewra) a régi bérlők részére szeptember hó 6-án vasárnap, 7-én hétfőn, 8-án kedden és 9-én szerdán. — Akik ezen időn belül jegyeiket ki nem váltják elsőbbségi jogaik gyakorlásától elesnek.

2. Az üresen maradt helyeket szeptember 13-án vasárnap és 14-én hétfőn fogjuk a jelentkezőknek bérbeadni.

3. Pótimaházakban az imahelyek szeptember 15-én kedden, 16-án szerdán és 17-én csütörtökön lesznek bérbeadva.

A bérbeadás mindenkor a hitközségi tanácssteremben d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-5-ig történik.

4. Az imaszéktulajdonosokat felkérjük, hogy jegyeiket legkésőbb szeptember 9-ig kiváltani sziveskedjenek, mert ellenkező esetben úgy tekintjük, hogy a tulajdonosok ez évben imahelyeiket használni nem kívánják és annak bérbeadását a hitközségre bízzák és így mint üresedésbe jött imahelyek bérbe lesznek adva.

5. Úgy a bérlőket, mint a tulajdonosokat nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy a templomi üche-lyekre szóló jegyeiket a hitközség valamint annak felügyelete alatt álló ügyletek összes imaházaiiban csakis azon hitközségi tagok kaphatnak, akiknek adóhátalékuk nincsen. A jegyek névre szólnak és másra át nem ruházhatók. — Jegy nélkül a templomban seki imaszéket el nem foglalhat.

Oradea-Marc, 5685. Elul hó 7-én.

Orth. Ter. Hitközség.

VEGYILEG
tisztít, mos, vasal

BORGOS

vegültisztító

Bazár-épület. Színház mellett.

Prémkese cipőfényesítéshez a legtokéletesebb

Olcso és elegáns
GYERMEKCIPOK „CARMEN”
gyermekcipőszalonban, Str.
I. Vulcan, (Nagy Sándor-u.) 4

Tabéry: Szarvasbika Ara 160 lei

A DERBY CIPŐGYÁR R. I.

és az általa alapított PRIMUS házicipőgyár

cipőkészítményeinek kiállítása

a chisinau-i árumintavásáron

1925. augusztus 15-étől szeptember 30-áig

láthatók

Hallatlan olcsóért vegye meg női kalapját KLEIN SIMON

cégnél Veiszlovits-ház Park-szálloda alatt 1399

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANÓ

(20)

Mit szenvedhetett ez a jó ember, amikor a nagy politikában perdöntő fordulat történt és a váradai negyvennyolcas pártnak is színt kellett vallani. Határozni kellett: Kossuth Ferenchez csatlakozzon, vagy Jutsh Gyula mellé álljon-e a párt. Az elnök, már mint Tamás apánk napokig nem evett, nem aludt. A párt balszárnya, a lelkes fiatalság Adorján Emillel, hevesen, türelmetlenül követelte, hogy kanyarodjanak el a lazukáló Kossuth-tól. Szokoly pedig, vesztét érő öreg oroszán, csak járt-kelt sötétben:

— Mit csináljak, micsináljak? Persze, hogy Justhnak van igaza, de a másik meg mégis csak fia a turini szentnek.

A végén a fiatalság döntött és a vezér sokkal alkotmányosabb érzésű volt, semhogy meg ne hajolt volna a többség akarata előtt. Azonban tartózkodott azzal Kossuth Ferencnek, hogy néminemű személyi excuse-zel külön is értesítse a párt határozatáról. A levél mégis elmaradt. Megfogta Pácz Sándort, neki panaszkodott:

— Akartam írni kérlek Kossuth Ferencnek, de nem jutok hozzá, nem írhatok — fáj a lábam...

Nemsokára fellépett Váradon követnek. Olyan kemény ellenfele volt, hogy igazán senki se hitt a győzelmében. Hogy történt mégis, hogy a legszebb magyar mandátum ütötte a markát, nem is lehet megállapítani. Szerencséje volt Tamásnak és a szerencsét megérdemelte a sok fanyar réféért is, amit el kellett szenvednie. A választási hadjárat alatt egyszer csak a Kékcacsokban elkezdtek dalolni a zombatosok:

Egye fene, ha nincs más:
Eljen Szokoly Tamás...

Honnan jött ez a csipős korszak-nóta? Soká kutatták az eredetét. Most már megmondhatom: Bíró Lajos csinálta jókedvében, a diadalmas támadásról, aki akkor a Szabadpártot szerkesztette. Igaz, hogy a két sornak országos híre lett és a parlamentben is elhívták Várad követére. Akkor szerepelt a t. Házban először és utóliára Tamás. Munkájával Aurél rikkantott bele egy negyvennyolcas szónoklatba:

Egye fene, ha nincs más,
Eljen Szokoly Tamás.

Szokoly mérgesen a koránypárti közbeszóló felé fordult, s öklével verte a padot.

— Egye meg ám a fene azt a korszak-nótát!

Percekig tartott az általános élénk, viharos derűtség. Tamás nem is zavart több

vizet a képviselőházban. De egy márciusi ünnepen, itthon. Szacsvay szobránál szónokolt. Lázadó haraggal zörrent rá az osztrák dinasztiára:

— Igaza volt megboldogult Szacsvay Imre tisztelt képviselőtársamnak, amikor letaszította trónusáról a zsarnoki önkényt...

Baj nem történt, a szeretetre méltó öreg patrióta azonban mégis póruljárt a tüzes szónoki nekilendüléssel. Most már ez se titok, amiről akkor hallgatni kellett. Örley György és Lovassy Andor szervezte a kaszinóban azt a jókedvű komplotot, amiből az a huncfutság kunkorodott ki, hogy félesztendeig nem győzte szegény jó Tamás szétaposni és tüzre vetni az ország minden részéből még Bécsből is csüstül érkező leveleket. A leveleknek ez volt a címzése:

Nagyságos Szokoly Tamás urnak megboldogult Szacsvay Imre tisztelt képviselőtársának...

A derék Tamásban sok keserűség gyűlt meg. Isten tudja honnan, isten tudja miért. A végzet nehéz kezét nem igen érezte. Öröme telhetett volna az életben, kedves, szép családja gyengéden leste gondolatát. Természete szerint volt elrugaskodot, szomorú, s ha aztán az embereket nagyon utálta, szépen kivette magát a szőleijébe, ahol órákig csodálta a hangyákat, gyönyörködött a karcsu venyigékben, simogatta a barackfákat, szerette a mézet; talán igaza is van Nietschenek: szeretjük a természetet, mert annak legalább nincs rólunk véleménye...

Mikor Várad képviselője lett Szokoly Tamás, szétnézett a szőlőben. A vincellér régi ember, aki végigizzadta a választást, a szokottnál több alázat-tal ment a gazdája elé:

— Hát az isten adjon minden jót a tekintetes úrnak...

Tamás nem volt hiu ember, igazán nem volt hiu. Nyelt egy nagyot, mondja-e, ami a nyelvében; de hátmégis csak fel kell ezt a hegyi embert világosítani:

— Nézze Ferenc, nem egyből vagy másbul, de hát tudja... most már más az én tiltulusom.

Az öreg megtörülte kezefélével a bajuszát:

— Egenis tekintetes úr.

— Ippen ez az Ferenc, most nekem a nagyságos cím dukál.

— Egenis értem tekintetes úr.

— Csak azért mondom, hogy már ezután aztán nagyságos úrnak szólítson kend.

Ferenc értelmesen bólintott:

— Egenis tekintetes úr.

(Folytatom.)

Elsülyedt egy román hajó a Fekete-tengeren

Bukarestből jelenti a Rador: A Lubliciu hajó, amely Bulgáriába municiót szállított, Burgas és Várna kikötők között a Fekete-Tengeren elsülyedt. A hajószemélyzet sorsáról szóló hírek és a katasztrófa egyéb részletei még hiányoznak.

Három halottja van a karcagi vasúti katasztrófának

Egy vasutas belehalt a megrendítő látványban

— Budapesti tudósítónk távirata —

A Karcagpusztánál történt vasúti katasztrófáról egyik váradai reggeli lap téves és túlzott hírek között. Nem a budapest-várad, hanem a debreceni személyvonat kisiklása okozta a szerencsétlenséget, s így az a riadalom, amely a téves híradás nyomán Nagyváradon a budapesti vonattal hozzátartozókat várók között keletkezett, indokolatlan. Éppígy a halottak számáról közölt adatok sem a tényeknek megfelelőek. Nem nyolc, hanem csak három halottja van a katasztrófának.

Ma érkezett távirataink azt közlik, hogy a debreceni személyvonat a karcagpusztai állomásnál a herobogás pillanatában eszközölt váltoállítás miatt kisiklott, illetve a mozdony és az öt kocsi leugrott a sínról, a szerelvény másik fele pedig a sínre maradt. Az elszakadt vonat első öt kocsija a mozdonyal, a postakocsival és a paklikocsival oldalra billent.

A mozdony fűtője nyomban meghalt, a mozgóposta tisztviselője súlyosan megsebesült, s tegnap este belehalt sebébe.

A szerencsétlenségnek van még egy halottja: a romok eltakarításához kirendelték a karcagi pályafelügyelőt.

A megrendítő látványtól a vasutas rosszul lett, s mire beszállították a kocsiságba, kiszívenedett.

A Debrecenből érkezett segegy mára rendbehozta a pályatestet, s a forgalom utjából elhárul az akadály.

A kisiklott vonaton az eddigi hírek szerint váradai utas nem volt.

Francia csatahajók offenziában a riikkabilok ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Franciaország a riikkabilok elleni offenzívára minden előkészületet megtett. Mint Toulonból jelenti a Havas, a Páris nevű csatahajó tegnap két torpedórombolóval együtt Marokkóba indult, a megindítandó offenzíva támogatására.

Az orvosi rendelő titka

Gyanus halál kezelés közben — Kompromitáló vádak egy bukaresti doktor ellen

Bukaresti tudósítónk táviratozta: A bukaresti ügyészség olyan érdekes ügyben nyomoz, amely élénk izgalomban tartja az orvosi világot.

Augusztus 25-én este 7 óra felé Jorgulescu dr. törvényszéki orvos rendelésében megjelent egy beteg és kérte az orvost, hogy sürgősen vizsgálja meg őt. Hogy mi történt a vizsgálat alatt és aztán, azt nem lehet tudni. Tény az, hogy a beteg: Gheorghe T. Nicolae románai segédbíró, meghalt a rendelésben.

Jorgulescu dr. ahelyett, hogy bejelentette volna az esetet a hatóságoknak, ott tartotta a halottat egész éjszaka a rendelésben és másnap reggel egészen szokatlan módon a törvényszéki orvosi intézetbe vitette.

Ugyanis reggel megkérte a törvényszéki orvosi intézet titkárát Florescut, hogy küldjön egy autót, egy szolgát és egy koffert a rendelésbe. Florescu készségesen tett eleget Jorgulescu kérésének, azt híven, hogy az orvos könyveket

akar az intézetbe szállítani.

A szolga nemsokára autóstól és koffereztől megjelent a rendelő előtt és megdöbbenve látta, hogy nem könyveket, hanem egy halottat kell elszállítani.

A szolga mindenesetre végrehajtotta az orvos rendelését, feltette a koffert az autóra és elszállította a törvényszéki orvosi intézetbe, ahol átadta Florescunak.

A titkár képzeltetően meglepődött ezen a váratlan küldeményen és rögtön értesítette az ügyészséget és a rendőrséget.

A kiszállt közegek mindenekelőtt igyekeztek a halott személyazonosságát megállapítani, ami nem volt nehéz, mert a zsebében volt hivatali igazolványa. Találtak a zsebében egy receptet is, amelyet Jorgulescu dr. állított ki. Szűlész elleni szérumot rendelt rajta a szerencsétlen ember számára.

Az ügyészség orvosa a holttest megvizsgálása után arra a feltevése jutott, hogy

a szerencsétlen bíró valószínűleg bizmut-injekciót kapott Jorgulescu dr-tól és ennek lett áldozata.

A holttestet ma felboncolják.

NYILTTÉR

Ismert minőségű őszi—téli szövetszerűlegességeim megérkeztek. Divat újdonságaim kizárólagos tulajdonomat képezik.

Ifj. Erdős Albert, uri szabó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és nagyrabecsült vevőimet értesíteni, hogy

angol és francia uri szabó-üzletemet a Rimanóczy-utcából Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 10. sz.

alá ujjannan berendezve a legújabb angol szövetekből dus választékkal felszerelve megnyitottam. Kérem szives pártfogásukat továbbra is

Nógrádi József

angol és francia uri szabó
Bulev. Regele Ferdinand 10.

MEGNYILT
ujjonnan a

8981

Leikovits Herman
Rekord kalapgyár

cipő, kalap, fehérnemű-üzlete
Str. Nic. Iorga (v. Zöldfa-utca)
Kömlös-ház

Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Tábla-ablaküvegek

asztalo»oknak és építészeknek nagyon olcsón szállítunk.

GYARI LERAKAT!
Kartelen kívüli árak!

FRATII KOMLÓS TESTV.
Oradea-Mare—Nagyvárad
Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) 13 sz.
Telefon 372.

Elhárult a legvégső akadály is

a Kereskedelmi Csarnok őszi mintavására elől és szeptember 12-én feltétlenül megnyílik ez a nagyszabású kiállítás, amelyre több mint száz kereskedő és iparos jelentette be részvételét. Ezt az alkalmat valóban meg kell ragadni a kereskedőknek és iparosoknak, főleg azért, mert kitűnő overtureje lesz az őszi szezonnak és már eleve is igen tekintélyes mennyiségű árut helyezhetnek

el a váradi üzletemberek. Nem szólva Nagyvárad vevőközönségéről, igen sok vásárló fog ideözönlenni az ország különböző részeiből a váradi Messére. Gondoskodik természetesen a vásár rendezőse számos attrakcióról, így például sorsolásról, amely, amellet, hogy értékes tárgyakat juttat a látogató közönségnek, kitűnő reklámul fog szolgálni a kiállítók számára is.

Papa alszik!

Kalandor történet a robogó vonaton

Ismert nagyváradai kriminalista küldi nekünk ezeket az érdekes sorokat:

Olvastam az Estilapban minap ama híres Strassnof visszaemlékezéseinek egy frappáns részletét. A körömfönt nemzetközi szélhámós bravurja asszociál egy pompás kalandor történetet első pesti principálisom, a nagy büntető-jogász praksisából. A szerkesztőség engedelmevel, mert érdekes, elbeszélem — a név mellőzésével, mert a szélhámós családjának vannak Biharban is igen tiszteltreméltó tagjai, csak azt jegyzem meg, hogy az illető agyafurt férfiu korának egyik legmulatságosabb és legvakmerőbb iparlovagja volt.

Budapesten a keleti pályaudvaron egy öreg brassói kereskedő szállt fel a nagyváradai gyorsra. A szélhámós már a pályaudvar éttermében figyelte a külsejében is erősen szenilis embert, aki ebéd közben számlálta össze a pénzt, úgy emlékszem tizezer forintot. Óriási pénz, ilyen összeget leginkább vásárolzó kereskedők vittek magukkal utra, akkor is a mellény belsejébe vagy más rejtett helyekre varrva. A brassói utas azonban megolvasta a göliát bankókat és a nagy degesz pénztárcáját, mintha ez volna a világon a legtermészetesebb, belesülyesztette a belső zsebébe.

A mi kalandorunk nyomon követte kiszemelt áldozatát és mire a vonat Nagykátán kattogott, már zsebébe vándorolt a pénz. Hogyan, miképpen azt a szélhámós így mondta el principálisomnak, védőjének a tényvizlat felvételénél:

— A pasas beszállt egy üres másodosztályu kocsiba. Na, hála istennek, gondoltam, nem lesznek komplikációk. Kis narkózis és a dohány örökre bucsut vesz könnyelmű gazdájától. Egy kobányai patikában szoktak nekem készíteni nagyszerű port: egy csipet a cigarettában, remek. Már javában ismerkedtem az öreggel, mint Dávidházy nagybirtokos és a pali jóízűen szívta a potya cigarettát,

amivel megkínáltam, amikor nagy meglepetésemre még két utas jött a fülkébe, s utánuk még egy idős nő szállt fel a vonat indulása előtt. No most mi lesz? A szép és biztos srenk füstbe megy. Mit csináljak? Ilyen örült pech! Szerettem volna az utálatos toladókat a vonat alá fektetni. Szörnyű malőr! Hogyne, az öreg már kezdett álmodozni. Hopp, megszületett a mentő eszme! Pár percig még ébrentartottam, mézesmázosan beszéltem vele, papának szólítottam, ami mulattatta. Aztán, mikor Rákosnál jártunk, kissé szétnéztem a vonaton, már csak azért is, nehogy valami deklí akadjon utamba. Vagy tíz perc múlva visszatértem a kupéba. Az öreg gyönyörűen aludt, feje a mellére hajolt, keze a térdén, s huzta a bőrt, horkolt, mint egy körfürész. No most koma légy eszedem. Amint benéztem a fülkébe, nevetve ráztam a fejem:

— Hallatlan, hallatlan!

Az utasok kíváncsian néztek rám.

— Mindig bajban vagyok az

Románia természeti kincseinek kihasználása

Kinevezték a műszaki bizottságot

Az ipar- és kereskedelmi miniszterium bizottságot nevezett ki amelynek feladata az, hogy az országban levő energiák kitermelésére és elosztására programot állítson össze.

A bizottság tagjai: Cipianu földművelésügyi államtitkár, Elie Radu mérnök, a legfelső műszaki tanács elnöke, Mraezc tanár, a geológiai intézet igazgatója; a C. F. R. egyik igazgatója, Busila mérnök, Angelescu dr az iparügyi miniszterium főtitkára, Vardala, a vízi közlekedés ügyének vezérigazgatója, Drukner, a C. F. R. hidépítő osztályának igazgatója; Leonida temesvári műegyetemi tanár, Motas bányamérnök, Opran, a víz-ügyek vezérigazgatója, Alimanis-

teanu bányamérnök, Nicolau tanár, Burniana, az állami javak vezérigazgatója.

Mint tisztviselők bent fogva ülni a bizottságban Fundateanu Rarinceascu mérnökök. A bizottság különböző szakemberekké még kiegészítheti magát.

A kormány meghívása folytán szeptember hónapban az országba érkeznek francia, svájci és olasz mérnökök, hogy a fentebb említett bizottsággal karöltve előkészítsék az ország elektrifikálásának nagy munkáját.

Azt hiszik, hogy az első megbeszélés a bizottság és a külföldi mérnökök közt szeptember 5-én lesz Bukarestben.

Ingyen
bemenet

Megkezdődött
a lipcsei szőrme kiállítás

Égész nap
nyitva

A legújabb modellek, ugymint: Persa, nutria, silskin, aranypézsmá arany foka, silpézsmá, mormota

Str. Ciorogariu **Leichnernerél** Uri-utca 4. sz.

1925 aug. 30-tól szept. 15-ig ingyen megtekinthető

Bundák, sálak, boak, gallérok és sok divat szőrme újdonságok kerülnek kiállításra máttól kezdve

HIREK

A mai zürichi nyitás

BUKAREST	25750
BELGRAD	12285
PARIS	2426
BUDAPEST	51625
PRAGA	1530
BUDAPEST	250630
BUDAPEST	7265
BUDAPEST	7265

Nagyvárad arfojyama

Magyar korona	353	áru	352	penz
Angol shilling	2830	"	2820	"
Francia frank	950	"	945	"
Angol font	980	"	978	"
Bécsi frank	3910	"	39	"
.....	760	"	750	"
.....	201	"	19950	"
.....	597	"	595	"

A külföldi vasuti jegyeket minakinek szigoruan a napi kurzus arusitja a Nemzetközi Hálósegitársaság nagyvárad i iókja (egedús Hirlapiroda.)

Olasz herceg

veszi nőül Ileana hercegnőt

Bukarestből jelenti a Rador: Prágai távirat szerint Mária királyné velencei tartózkodásának célja részben az is, hogy előkészítse leányának Ileana hercegnőnek házasságát Amadeo olasz herceggel.

A női kereskedelmi iskola elhelyezése

A kereskedelmi miniszter leirat kérta Nagyvárad városát, hogy a létesítendő állami női felkereskedelmi iskola elhelyezése gondoskodják. A városi tanács kívánásának nem tehetett eleget, mivel nem áll szabad helyiség rendelkezésére.

A kérés egyébként is tárgyalásra vált, mivel időközben az előfentartó kereskedelmi és kamarára megvásárolta az iskola helyre a Bihoreana takarékpénztár tulajdonát képező Kohn-hor-fele épületet.

Hirtelen halál

a katonai szemlén

Tegnap délelőtt a csendőrség adlesről több egyent állított akik ezideig elmulasztották a mai szemlén való megjelenést. előállítottak közt volt Bogdan 43 éves gazdaember is, aki a kérés megejtése előtt hirtelen meghalt, úgy, hogy a kórházba kellett szállítani, ahol rövid idő múlán meghalt. — Dr Maior orvos tisztorvos jelentése szerint hirtelen halált szívzselhűdés okozta.

Béltényeség, gyomor- és vesebetegség, vakbélgyulladásra hajlamosság esetén a terhes „Ferenc József” kezevel gyorsan és fájdalom nélkül megszűnteti a hasizmerő pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a „Ferenc József” viz használata a legbiztonságosabb és leghatékonyabb. Kapható gyógyszerboltokban, drogériákban és fűszerüzletekben. 7

Amerika és Németország között megszűnik a vízumkényszer

— Bécsi tudósítónk távirata —

A békés állapotok visszatérésének kulcsa nem a politikai megegyezésekben, hanem azokban a gazdasági és szociális kompromisszumokban van, amelyek a civilizáció szabadabb fejlődését előmozdítják. Bizonyos, hogy a népeknek és országoknak fokozottabb elszigeteltsége nem alkalmas az egyetemes béke megteremtésére. A kultura és a civilizáció fejlődni akar és minden olyan momentum, amely ennek a fejlődésnek útjában áll, egyszerűs mind a békének is

akadálya. A világ közvéleményének ebben az irányban való befolyása szempontjából óriási jelentőségűnek látszik az a hír, hogy

Németország és Amerika között szeptember elsejétől kezdődőleg megszűnik a vízumkényszer.

A bécsi 8 Uhr Blatt közli ezt a hírt, amely azt jelenti, hogy Németország és Amerika polgárai ezentul szabadabban közlekedhetnek egymással.

Szerzetes és hadiözvegy rejtélyes tragédiája

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A Viitorul jelentése szerint megrendítő dráma történt tegnap reggel Piatra-Neamt városkában. Teodoru nevű szerzetes látogatónak jött Bisztea-kolostorból szülővárosába. Egyenesen egy Adamoia nevű urnó lakására ment. Rövid szövevény támadt a papnő vendék és az uriaszony között, majd Teodoru hirtelen revolvert rántott ki zsebéből és agyonlőtte

az asszonyt. Azután önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindketten azonnal meghaltak.

A tragédia oka nem ismeretes. Adamoia asszony hadiözvegy volt, Teodoru pedig a vidék legjobb becsült papja.

A dráma mindenütt mély benyomást keltett.

Ma délután lesz ítélet a robogányi jegyző bűnpörében

Megírta az Estilap, hogy a bíróság tegnap kezdte tárgyalni Oprea Aurél, volt robogányi segédjegyző bűnpörét, akit sikkasztással, lopással és okirathamisítással vádolt az ügyészség. Vele együtt ült a vádlottak padján Klein Farkasné, akit okirathamisítással vádoltak. A tegnap és ma kihaltatott ötvenöt tanu jórészt kedvezően vallott Opreára, viszont özvegy Kleiné ellen

nem vallott egy tanu sem, úgy, hogy teljes ártatlansága kiderüljön, az ügyész vele szemben elejtette a vádat. Később a lopás vádját Opreával szemben is elejtette az ügyész.

A védő hangoztatta Oprea teljes jóhiszeműségét és ártatlanságát és felmentést kért.

A Miheescu szüneti tanács ma délután hirdeti ki az ítéletet.

A váradai premontraiak érdekes vendége

Beszélgetés páter Biller Ipolyal

A nagyváradai premontrai rendnek érdekes és előkelő vendége van. Rendtársai látogatása végett pár napi tartózkodásra Nagyváradra érkezett páter Biller Ipoly, aki a rend belgiumi rendházában, Averbrootban él.

A fiatal magyar pap öt esztendeje tartózkodik Belgiumban és minden szabadidejét szociális tevékenység tölti ki. Fáradságát munkásságával megszerzte a magyar gyermekek belgiumi nyaraltatási akcióját, néhány nagyobb bányatelepen egyesületbe tömörítette a magyar bányamunkásokat és a mi munkájának legértékesebb része a belga arisztokrácia figyelmét ráterelte a két akció fontosságára és azok támogatására jelentős eredményeket ért el.

A fiatal magyar papot a nagyváradai rendházban kerestük fel. — Rendkívül barátságosan fogadja az Estilap munkatársát és tulzott szerénységgel nyilatkozik belgiumi működéséről.

— Az averbrooti rendházban élek — mondja — a rend generális apátjának vezetése mellett. A forradalom bukása után rengeteg magyar munkás özönlött el a külföldre, sok nélkülözés és nyomorúság volt az osztályrészük és papi hivatásom diktálta szeretettel tettem magamévá ügyüket.

— Elsősorban Mercier biboros támogatását nyertem meg, azután érintkezést kerestem a belga arisztokrácia tagjaival, akik nem várt támogatásban részesítettek. La Duchesse d'Urzel grófnő, de Croy herceg, Izabella főhercegnő unokaöccse, Marnix grófnő, Linsbolog grófnő, Urssard grófnő és még számosan a legfelső arisztokrácia tagjai közül valósággal versenyeztek abban, hogy minél több magyar munkás és gyermek számára szerezzék meg a jobb megélhetés feltételeit.

— Nézze — mondja és itt egy levelet mutat — a napokban kaptam ezt a levelet Hódmezővásárhelyre, ahol szüleimnél töltöttem szabadságomat, Urssard grófnő írta és közli velem, hogy Friedmann Juliska nevű magyar származású zsidó vallású szobalányának költségtérítést elhelyezte. Beszámol még több általa protezsált magyar munkás helyzetéről.

— Nézze ezt a fényképet. Sok magyar gyermek bérmaunnepevényéről készült ez a felvétel. A középben ül Marnix grófnő, aki a gyermekek bármányja.

— Megalakítottam néhány városban a keresztény magyar bányamunkások egyesületét, amelynek csak a címe keresztény, mert a tagok közt zsidók és másvallásúak is vannak. Csak egy bányatelepen Winterslay-Genakban ötszáz magyar családl él.

— A gyermeknyaraltatási akció, amely az első évben 60 magyar gyermek elhelyezéséről gondoskodott, ma már hatszáz gyermeknek szerzett helyet.

Lelkészen beszél a fiatal pap elért sikereiről, büszke arra, hogy patronusai még szabadságidején is felkeresik leveleikkel. Sok fényképet mutat meg, amelyen különböző vidékeken magyar munkások, gyermekei vannak lefotografálva. Az egyik képen Albert belga király és a királyné társaságában látjuk a fiatal premontrai szerzetest, aki isteni hivatással foglalkozik az idegenbe szakadt magyar munkások és gyermekek sorsával.

Művészt

a Katholikus Körben

Végre diadalmasan bevonul Váradra is a modern drámaírás büszkesége: Arkadij Avercsenko. Két ragyogó szatiráját játszik el csütörtökön, szeptember 3-án a Kath. Körben, s az egyik Avercsenko darab női főszerepét Petróczy Alice, a színház nagytehetségű új szendéje játsza, akinek mintha testére szabták volna a modern orosz asszony komplikált és mégis egyszerű alakját. A két Avercsenko darabon kívül jól válogatott hangversenyszámok tarkítják a műsort Gutmann Miklós dr. kiváló kísérettel, míg Várady Aladár a saját dalait népszerűsíti még jobban Holdy Juci előadásában. Bihary Sándor ezuttal utójára énekel Váradon és fájó szívvel bucsuznak Kabos László és Bihari Nándor is, aki Láng Esztivel a friss primadonnával fog táncduettekkel előadni. A nívós és jól rendezett bucsuzást iránt városszerzte élénk az érdeklődés. Jegyek előre válthatók a Kath. Kör pénztáránál.

A sziguranca felhívása

Az Inspectoratul General de Politie si Siguranta Cluj 13926-925, sz. rendelete értelmében felhívom az összes társadalmi, vallási, szociális, gazdasági, sport egyesületek és mindennemű más egyesületeket, hogy a miniszterium által jóváhagyott alapszabályukat a vezető tagok névsorával együtt folyó év szeptember hó 5-ig a helybeli Siguranta hivatal 5. sz. szobájában munkanapokon délelőtt 9-11 óráig bűntetés terhe mellett írásban terjesszék be. Subinspector General de Siguranta Aurel Gussi.

ermann kárpitos műhely megnyilt a Sas-passageban

* **PIRANDELLO:** Az ember, az állat, az erény. Pirandello első magyar nyelven megjelent könyve ez a színmű, amely színpadon is nagy sikert aratott. A nagyszerű olasz író, aki hosszú idő óta először hozott új hangot, új formát és új ötleteket a színpadra, ebben a munkájában is a humor, szatíra és mélység anta mesterének mutatkozik, akinek immár világszerte ismerik. Szeretem, házasság, erény és erkölcs forzan és visszajára forgatva jelenik meg Pirandello alakjain át, mert a „pirandellizmus” éppen minden érték, minden érzés és minden megszokás relativitását, örök forgandóságát bizonyítja. Az érdekes és új hangú mű Heltai Jenő kitűnő fordításában, rendkívül izléses külalakkal jelenik meg az Atheneumnál és a Hegedüs Hirlapirodában kapható.

HERBST óras ékszerész

Regina Mária (Bémer)-tér 1.

Ezüstért, aranyért, brilliántért magas árat fizetek.

Órákat, ékszereket olcsón javítok jótállás mellett. 1880

Szemüvegeket olcsón árusítok.

Gépszurozást

géphimzést legszebben készítik. Strada Vlahuta (Szentjános-u. 29. 1912

FEST! TISZTIT!

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81

MOS 1404 VASAL

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) 8. 1808

Behuzás, javítás gyorsan készül.

Fényképészeti cikkek

Ozv. Petri Arpádné

legrégibb látszerész üzletében kaphatók. — Stepper cukrászda mellett. 1699 Bulevardul Regele Ferdinand 9.

INGATLAN-ÁRVERÉS

Szeptember 4-én d. e. 10 órákor a nagyváradi kir. telekkönyvi hatóság árverelő szobájában elárvereztetik a Nagyváradon Str. Bolinteanu (Kertész-utca) 3. szám alatti ház felerésze. Közelebbi feltelemek megtudhatók dr Popa Teodor ügyvédnél megyeháza, ügyészség és dr Adorján Armin ügyvédnél (Deák Ferenc-utca 2.)

Cipésműhelyemet

Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 21. alá Str. Anonima (Gedeon-utca) sarok **ÁTHELYEZTEM.** Ugy térfi, mint női cipőket elsőrendű kivitelben a lehető legutányosabb árban készítik **Szabó Imre**

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó közlési díja

4
lei
A legkisebb 40
apró
hirdetés
lei

LEVELEZÉS

„BÉKA” Mint mindig, úgy most is kívánsága parancs előttem s bármily nehezemre esik is, ígérem szót fogadok. Ma ne gondoljon rám. Az egész héten pihenjen, jót tesz Magának, sok kézcsók. 121

Gyermekkoszik Szökénél,

Piata Unirii 16.

LAKÁS

BUDAPESTEN két főiskolai hallgató tiszta, világos szobát keres. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodába kérek.

EGY szobás, konyhás lakást három—négyezer lei lelépésért keresek. Cimet Hegedüs Hirlapirodába kérek. 101

HAZIGAZDAK figyelmébe! Jó házbér ellenében keresek 1 szoba, konyhás, mellékhelyiségekből álló lakást, lehetőleg a központ közelében. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 69

MAGAS házbérért 2 vagy 3 szobás modern lakást keresek, csakis házigazdával tárgyalok. Cimet „Házigazda” jelígre a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 104

Jó butorozott szobát keres garcon ur. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába. 48

BUTOROZOTT szoba kosztal vagy anélkül kiadó. Strada A. D. Xenopol (Lakatos-utca) 17. 86

BUTOROZOTT szobát keresek. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 115

ALKALMAZÁS

ZONGORA órákat adok kezdőknek. Ugyanott gyakorolni is lehet. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 38

MAGAS jutalékra keresek részletüzlethez ügynököket. Str. Cuza Voda (Szacsvey-utca) 10. Deutsch József. 130

MASAMÓDLEANY felvétetik. Cím a kiadóban. 124

KERESKEDELMi érettségivel rendelkező fiatalember, lehetőleg német nyelvtudással, szállító céghez felvétetik. Kézrel írott ajánlatokat „Gyakornok” jelígre a Hegedüs Hirlapirodába kérünk. 125

A nagyváradi bőröndáru és táskagyár

Strada Cuza Voda (Szacsvey-utca) 18 szám a att gyári helyiségében az összes gyártmányait

detailban is engr os gyári árban árusítja regie felszámítás nélkül

A garantált vulkan fibre 50, 55, 60, 65, 70, 75

bőröndök árai nagyság

centiméterekben. Árak: 542, 596, 650, 705, 758, 814

SZIJGYARTÓ segédek teljes ellátással felvétetnek. Bródi, Strada Cuza Voda (Szacsvey-utca) 59. 116

SZOLGAI vagy bármilyen állást elfoglalnék azonnali belépésre. Cím: Irsai Adolf, Str. Bucovina (Varju-utca) 40. 128

INTELLIGENTE, deutsche Erziherin wirdt dringend gesucht. Adresse in Administration. 131

PERFECT magyar-német gyors és gépirót keresek, egyelőre egy hónapi kisegítésre. Cím a kiadóban. 132

MINDENES, ki főzni tud, felvétetik uri családhoz. Pásztor, Str. Millerand (Arany János-utca) 2. I.

ADÁS-VÉTEL

NAGYON olcsón vásárolhat szőrmekabátokat Leichnernél Strada Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 4.

EGY komplett, használt hálószoba butor azonnal eladó. Kormos, Piata Venetia (Templom-tér) 8. szám. 129

HASZONBÉRBE kiadó három szoba, konyha, speiz, külön nyári konyha, nagy raktárhelyiség, istállóval, tűzifakereskedés telepengedélyezési joggal. Esetleg eladó is. Érdeklődni Oláhnál, Str. Axenta Severu (Bém-utca) 6. sz. 114

Mielőtt **tűzifa-szükségletét** bárhol is beszerezné, saját érdekében hívja fel a **Stern vállalatot** tűzifa telepét **3 telefon 309.** Tekintettel a felhalmozott nagy készletre, száraz l-ső osztályu tűzifát olcsó áron ad, míg a készlet tart.

Minden nap beléphet a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárába

Havonta 40 Lei.

ELADÓ ház, szőlő és földbirtok 35.000 leitől 3 millióig. Értekezni Tománémál, Körös-utca 21, 3—6 óráig. 531

ÜZLETHELYISÉGEK, raktárak kiadók. Cogalniceanu (Várady Zsigmond-utca) 11. Értekezhetni emeleten. 77

ELADÓ egy teljesen jó karban lévő nagy plüss divány. Str. Porumbelului (Galamb-u.) 11. Demjén. 126

HALÓSZOBA komplett, íróasztal, fehér gyermekágy és egy nagy Madonna kép eladó. Str. Matei Corvinul (Battyányi-utca) 12. ajtó 1. szám. 127

JÓ karban levő fehér kályhákat, vagy kandallót keres Pesti Magyar Kereskedelmi bank Oradea-Mare. 120

NAGY álló tükröt megvételre keresek. Rampacsekne, Str. C. A. Rosetti (Háromrózsa-utca) 2. 123

KÜLÖNFÉLÉK

EGY középiskolai tanuló teljes ellátásra, uri családhoz felvétetik Zongorában is gyakorolhat. Cím: Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 5.

Az őszi SZÖVET-vásár kezdetét vette a szoliditásgáról

elismert **SZÉKELY** posztóáruházában Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5. szám. Ordiál választék. Feltűnő olcsó árak.

ELSŐRENDÜ házikoszt kapható, kihordásra is. Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 13.

ELSŐRANGU házikoszt kapható, mint ott elfogyasztásra kapható. Emke I. ajtó 8.

ELSŐRENDÜ ebéd 700 lei, házhoz küldjük. Str. Vlahuta (Szentjános-utca) 82.

Önt meg akarják tévesztetni,

ha dobozban és csomagban olyan pótkávét ajánlanak, mely a valódi Franck-hoz külsőleg hasonlít ugyan, de mégsem a valódi Franck, hanem ennek csak megtévesztő utánzata. Ha az egy valódi Franckot akar, akkor csak olyat fogadjon el, amelyen gyári jegy van a kávédardlő és teljes a irásunk:

Franck Henrik Filialtalálható. 154

Ruhákat legolcsóbban (és) tisztán mos és vasal

SZABÓ LASZLÓ

Str. Take Ionescu (Körös-utca)

Fiók: Bazárépület, Bul. Reg. Ferdinand

Olcsó, szolid bevásárlási forma

SZENSZKI MIKLÓS

Áruhaza Sas-passage.

Harisnyák, fürdőeressz, ernyők, hárneműek, csipke, gomb, szalag, mindenféle divatárak nagy választékban.

HALLO!

Butorok és képkerekek nagyváradi kizárólagos szerzői szerű speciális aranyozás

Schuller Frigyes és társai műbutor asztalos, képkerekes és aranyozó Str. Vlahuta (Szentjános-utca)

Sonnenfeld Adolf-nyomda